

Komandi partur:

Komandi Miðvika verður um óeydnisárið 1949 hjá Kjølbroskonnartini Lillie, tá teir vóru út fyri trimum óhappum, og í tí seinasta mistu tveir menn.

Óli Jacobsen
olijacobsen@olivant.fo



Fredag og hansara: Ovast: Elsa Maria, mamma Amalju. Miðraðið v.f.: Maria, Amalja, kona Fredag, Thomasia Fremst: Hanna, Tummas, Sedea, Fredag, Alfred og Ingvard. Astrid, Kajse og Fredag vóru ikki fødd, tá ið myndin varð tikin



Andreas í Tarti í Oyndarfirði mintist seinasta vitnisburðin hjá Fredag. Her sæst hann saman við komuni Malfryd á sínum 100 ára føðingardegi

Fredag Petersen, kokkur, Martin Johannesen og Óla Jákup Jacobsen - allir úr Fuglafirði.

Seinasta bønarhaldið fyri Martin

Sum siður var, tá ið farast skuldi av stað, varð farið til tey nærmastu at siga farvæl. Mær er fortalt, at Fredag var inni hjá Alexanduri - Alexandur av Eiði - og segði farvæl, og hildu teir bøn saman, áðrenn teir skiltust.

Faðir mín, Tummas Jóhan hevði altíð bønarhald við okkum, tá ið vit fóru avstað. Soleiðis var eisini, tá ið Martin fór út á sína seinastu ferð. Hann las úr sálmi Dávids nr. 71 ørindi 1 til 8. Hjá tær, Harri, søki eg skjól, lat meg ongantið verða til skammar o.s.fr. Ofta vóru avbygdamenn, ið við vóru, við til hetta bønarhald heimi í Toftum hjá foreldrum mínum.

Fyrrapartin fór Martin oman í Støð. Faðir fylgdi honum. Hetta var føðingardagurin hjá pápa 7. okt. "Norðlýsið" hevur óivað ligið fyri teymi, tí varð róð um borð.

Áleiðis við Frelsunarherinum

Veðrið var gott, og eingin ond rørdist. Ein motorbátur sleipaði "Norðlýsið" suður úr Borðoyanesi. Hetta var neyðugt, tí hetta var áðrenn skip fingi motor. Við motorbátinum vóru triggjar kvinnur úr Frelsunarherinum, ið búðu í Fuglafirði. Báturin skuldi leggja inn á Havnina við teimum, tá ið sleipið var liðugt.

Meðan "Norðlýsið" varð togað út av Fuglafirði, sang manningin saman við tær triggjar kvinnurnar



Theodor Johannesen, beiggi Martin, mintist væl til hesa hesa døpru hending

sangin: "De kommer fra øst og vest".

Tað var sera stilt henda dag, so ljómurin frá hesum sálmi hoyrdist væl í bygdini. Tá ið komið varð út fyri Leirvík, blástu tær í horn, og hoyrdist hetta til lands. Onkur eldri leirvíkingur hevði hetta á munni síðani.

Í nov. ella des. 1922 helt Vilhelm Nielsen prestur, (1873-1931), minningarguðstænastu í Fuglafjarðar kirkju um teir, ið fórust við "Norðlýsinum". Teksturin, hann nýtti, var úr sálmi Dávids nummar 50 ørindi 15: "Heit so á meg á neyðardegi, eg skal bjarga tær, og tú skalt lova mær!"

Frelsunarherurin í Fuglafirði

Tær triggjar kvinnurnar, ið fóru til Havnar við motorbátinum, búðu í húsinum hjá Katrinu Sofiu, jarðarmóðrini, har tær í kjallaranum høvdu eina lítla kaffistovu. Tann elsta, Mina, var dani. Tann næsta var íslendsk og æt Svava Gísladóttir. Tann yngsta var ein



Martin Johannesen var ein teirra, sum först við Norðlýsinum

ung dansk genta.

Á niðara veggi á sethúsinum stóð skrivað:

Frelsens Hær
Salvation Army
Gæste- og Sømandshjem
Sailors Home

Frelsunarherinum var í Fuglafirði til 1926.

Um summarið 1927 var eg við "Guide Me" á Eysturlandinum og vóru vit inni á Seyðisfirði. Eitt kvøldið vóru nakrir av manningini á mæti hjá Frelsunarherinum. Millum aðrar, eg kann minnast, sum vóru við, vóru Poul Reines, bróðir, og Chr. Jensen av Hellunum. Boðið var til kaffi eftir mæti. Hetta vóru tær somu kvinnurnar, sum høvdu verið í Fuglafirði og búð í húsinum hjá Katrinu Sofiu. Tann elsta av teimum, Mina var deyð. Svava og tann yngsta av teimum greiddu frá ferðini til Havnar á sinni, tá ið "Norðlýsið" varð sleipað suður úr Borðoyanesi. Lagt varð afturat, at tá ið leyst var, sigldi motorbáturin



Óli Krossteig var skipari lagnutúrur hjá Norðlýsinum

fram við Norðlýsinum, og sagt varð farvæl. Súst tey ikki aftur her, so skuldu tey siggjast aftur í Himmiríki." Hetta var frásøgnin hjá Theodor.

Advarsel til Fiskerne

Tað er klárt, at hetta hevur verið hart hjá teimum eftirsitandi. Kanska hava tey havt eina kenslu av, at tryggin ikki var í lagi, tí 21. februar 1923 er hesin stubbin á forsiðuni í Dimmalætting:

Paa Grund af Slup Nordlysets Forlis med hele Besætningen føler jeg trang til til at erindre alle Fiskerne om at undersøge Skibet nøje og paase, at alt er i saa god Stand, som Loven byder, før de mønstrer paa, særlig Redningsmidlerne, saa det ikke sker oftere, som det nu gik med nævnte Skib, hvor der, som det siges, ingen Redningsmidler var om Bord.

Ved at læse disse Linjer i Bladet haaber jeg, at Overmyndighederne ikke vil undlade at irettesætte saadanne Forsømmelser saa strengt, at

det skal være en god Lærepenge for Eftertiden.

Fuglefjord, den 30. Januar 1923.

S.P. Petersen
Skomager

Greinskrivarin var pápi Fredag. Hann man hava hildið, at tryggin ikki var í lagi, og hesum hevði hann uttan rætt í.

FF-blaðið, málagníð hjá Føroya Fiskimannafelag, tók eisini henda spurning upp í blaðnum 9. november 1922.

Her verður hildið, at tað er syrgiligt at slíkt skal henda, tá ið allur flotin var sloppin úr tí sanna vandanum, nevniliga sjálvan tann vandafulla fiskiskapin undir Íslandi.

Sagt verður eisini, at hetta er ikki fyrstu ferð, at skip eru farin á niðursigling á heysti. Eitt annað dømi var Puritan í 1920. Blaðið helt, at tað var ikki forsvarligt at senda skipini full av fiski á vetri á hesar leiðir, har skipararnir ikki vóru meinkunnigur

Um hesa vanlukkuna kundi bert gitast, men tað var FF-blaðnum kunnugt, at vitaskipið uttanfyri Spurn fyri kortum var flutt 6 sjómíl til havs. Men visti skiparin ikki hetta, og hann ikki hevði dagført sjókort umborð, kundi tað vera orsökkin til ólukkuna.

Blaðið endar við at spyrja: Hvussu leingi vil tað vara, til vit innsiggja, at niðursiglingin við sluppunum um heystini í royndum er okkara landi til meira tap enn vinning, tá alt verður tikið við í rokningina?